

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกทำให้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยมีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วยอย่างรวดเร็ว สิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการนำพาประเทศให้ก้าวไปอย่างมั่นคงท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก คือ การเร่งพัฒนาคนในชาติให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การศึกษาถือเป็นกระบวนการสำคัญที่จะช่วยให้คนสามารถปรับตัว และพัฒนาตนเองอย่างมีคุณภาพ (ธาริณี วิทยานิวรรตน์. 2544 : 120) การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีความสามารถที่จะปรับตัวได้อย่างเท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะมาถึง การจัดการศึกษาในแนวทางที่เหมาะสมกับสภาพความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมของประเทศ จะสามารถสร้างสรรค์ความก้าวหน้าให้แก่สังคมไทย ทั้งยังสร้างความสมดุลและความกลมกลืนของการพัฒนาในด้านต่าง ๆ (มณีนิกา ชูติบุตร. 2542 : 39)

วิชาสังคมศึกษา เป็นวิชาที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดีของประเทศ และมีคุณลักษณะของคนที่จะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นและสืบทอดความเป็นเอกลักษณ์ของความเป็นชาติได้ เพราะวิชาสังคมศึกษา เป็นวิชาที่ศึกษาถึงความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสถาบันทางสังคม มนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีพ การแก้ปัญหา และการปฏิบัติตนในสังคมมนุษย์ เพื่อให้มนุษย์มีความรู้ความเข้าใจในการสร้างชีวิตให้ดีและมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 6) แต่การจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาที่ผ่านมา ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เห็นได้จากรายงานการประเมินผลคุณภาพการศึกษา ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ ด้านความรู้ ความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2543 (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์. 2544 : 6) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษามีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 46.101 ซึ่งจะเห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาอยู่ในเกณฑ์ที่ยังต่ำกว่าร้อยละ 50 ซึ่งมีสาเหตุมาจากผู้สอนส่วนมากจะเน้นให้ผู้เรียนท่องจำเนื้อหาวิชาเพียงอย่างเดียว และเรียนในห้องเรียนเท่านั้น (ศักดิ์สิทธิ์ พันธุ์เขียว. 2542 : 59)

ดังนั้นผู้สอนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตนเองจากการเป็นผู้บอก เป็นเพียงผู้ชี้แนะเท่านั้น

ปัจจุบันประเทศไทยได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีแนวทางในการจัดการศึกษาว่าต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้และถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มความสามารถ (กรมสามัญศึกษา, 2542 : 13) ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงมุ่งเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ จะต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด โดยให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ได้คิดเอง ปฏิบัติเองและมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลหรือแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย จนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้ โดยผู้สอนเป็นผู้วางแผนร่วมกับผู้เรียน จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ กระตุ้น ท้าทาย ให้กำลังใจ และช่วยแก้ปัญหาหรือชี้แนะแนวทางการแสวงหาความรู้ที่ถูกต้องให้แก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล (ประวิทย์ บึงสว่าง, 2543 : 79)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เริ่มต้นจากผู้สอนวางแผนการเรียนรู้ออกมา กำหนดเป้าหมาย เนื้อหาสาระ และจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดจุดมุ่งหมายกิจกรรม และวิธีการเรียนรู้ ได้คิดปฏิบัติ และเรียนรู้ด้วยตนเองตามศักยภาพ ความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของตนเอง ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองในเรื่องที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิต จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข (กรมวิชาการ, 2544 : 1)

สำหรับรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสามารถจัดได้หลายรูปแบบ เช่น เกมการศึกษา สถานการณ์จำลอง กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ โปรแกรมสำเร็จรูป ศูนย์การเรียน ชุดการสอน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน โครงการ การทดลอง การถามตอบ อภิปรายกลุ่มย่อย การแก้ปัญหา สืบสวนสอบสวน กลุ่มสัมพันธ์ การเรียนแบบร่วมมือ เป็นต้น (อัญชลี สารรัตน์, 2542 : 29) การที่ผู้สอนจะเลือกรูปแบบการสอนว่าควรเลือกแบบใดนั้นขึ้นอยู่กับธรรมชาติของเนื้อหาวิชาของแต่ละรายวิชา เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้ผู้สอนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย ในปัจจุบันได้มีการนำเอาวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมที่เรียกว่า การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative learning) เข้ามาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งการเรียนแบบร่วมมือเป็นการเรียนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานร่วมกัน โดยในกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน และมีความรับผิดชอบร่วมกัน ทั้งในส่วนตนและส่วนรวม เพื่อให้ตนเองและสมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด (กรมวิชาการ, 2544 : 4)

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือมีอยู่ด้วยกันหลายรูปแบบ แต่ละรูปแบบจะมีจุดเด่นจุดด้อยที่แตกต่างกัน และรูปแบบหนึ่งที่ได้รับการยอมรับและมีการนำไปใช้อย่างแพร่หลาย คือ การใช้วิธีการจัดกิจกรรมโดยนำเอาแนวคิดเรื่องการต่อภาพชิ้นส่วน (Jigsaw) มาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งเรียกกิจกรรมการเรียนแบบนี้ว่า การเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคปริศนาความคิด (Technique jigsaw) ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่แบ่งกลุ่ม ผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-5 คน ผู้เรียนทุกคนเรียนบทเดียวกัน สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มให้ ความสนใจในหัวข้อย่อยในบทเรียนต่างกัน สมาชิกที่สนใจหัวข้อเดียวกันจะไปประชุมค้นคว้า และอภิปรายแล้วกลับมาที่กลุ่มเดิมของตน สอนเพื่อนสมาชิกในกลุ่มเรื่องที่ตนเองไปประชุมกับสมาชิกของกลุ่มอื่นมา ผลการสอบของแต่ละคนเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ทำคะแนนรวมได้ดีกว่าจะได้รับรางวัลเป็นการเสริมแรง (พิมพันธ์ เคะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข, 2544 : 19) ข้อดีของการเรียนแบบนี้ คือ ส่งเสริมความเป็นอิสระของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกกระตือรือร้นที่จะ ค้นหาความรู้ด้วยตนเอง และแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ระหว่างกลุ่มและภายในกลุ่ม จึงเป็นการฝึกทักษะด้านสังคม นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อกลุ่มอีกด้วย (กาญจนา คุณารักษ์, 2543 : 58) จากผลงานการวิจัยของนักการศึกษา เช่น นรินทร์ กระพี้แดง (2542 : 78) พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคปริศนาความคิด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนแบบปกติ และนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคปริศนาความคิด มีการพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันสูงกว่าการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้แก่ เจตคติที่มีต่อวิชาที่เรียน ดังเช่น งานวิจัยของ วิภา เกียรติชนะบำรุง (2538 : 77) พบว่าเจตคติของนักเรียนต่อวิชา เจตคติของนักเรียนต่อผู้สอน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาชีววิทยา ปรัชญา จิตรจำ (2540 : 85) พบว่า การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนของนักเรียนสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้เนื้อหา ทักษะการทำงาน รวมทั้งมองเห็นคุณค่าของการเรียน อันทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และแสงเดือน ทวีสิน (2539 : 49) สรุปไว้ว่า เจตคติเป็นสิ่งสำคัญเพราะเป็นพื้นฐานในการกำหนดทิศทางของพฤติกรรมมนุษย์ว่าจะไปในทิศทางบวกหรือทิศทางลบ และปัจจัยที่ก่อให้เกิดเจตคติมีหลายปัจจัยแต่ที่สำคัญ ได้แก่ ประสบการณ์บางอย่างที่ประทับใจมากทั้งทางด้านดีและด้านไม่ดี จากที่กล่าวมาถ้าเรานำเทคนิคการสอนที่สามารถสร้างประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการประทับใจในทางบวกก็จะสามารถทำให้ผู้เรียนมีเจตคติต่อวิชาที่เรียนสูงขึ้นด้วย

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะผู้สอนรายวิชา ส 203 ทวีปของเรา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งมีเนื้อหาบางส่วนเกี่ยวกับภูมิภาคในทวีปเอเชีย เมื่อพิจารณาจากเนื้อหาส่วนที่สำคัญแล้วเห็นว่าการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้ปริศนาความคิด น่าจะเป็นวิธีการสอนที่ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนแบบปกติ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา เรื่อง ผลการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคปริศนาความคิดที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อเป็นการพัฒนาวิธีการสอนแบบใหม่ในกระบวนการเรียนการสอน อันจะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และเจตคติที่ดีต่อการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคปริศนาความคิด ซึ่งจะ เป็นผลดีต่อการพัฒนาการเรียนการสอน และเป็นแนวทางในการวิจัยต่อไป

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดจุดมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคปริศนาความคิด กับนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคปริศนาความคิด
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบปกติ
4. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคปริศนาความคิด กับนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบปกติ

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคปริศนาความคิดที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหาและระยะเวลา

เนื้อหา

เนื้อหาวิชาสังคมศึกษาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ เนื้อหาในรายวิชา ส 203 ทวีปของเรา ซึ่งประกอบด้วย ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ภูมิภาคเอเชียตะวันออก และ

ภูมิภาคเอเชียใต้ จำนวน 12 คาบ โดยมีหัวข้อเรื่องสำคัญ ดังนี้

1. ลักษณะทางภูมิศาสตร์และสภาพความเป็นอยู่ของประชากรในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จำนวน 4 คาบ

2. ลักษณะทางภูมิศาสตร์และสภาพความเป็นอยู่ของประชากรในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จำนวน 4 คาบ

3. ลักษณะทางภูมิศาสตร์และสภาพความเป็นอยู่ของประชากรในภูมิภาคเอเชียใต้ จำนวน 4 คาบ

ระยะเวลา

ระยะเวลาในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้จะดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 โดยใช้เวลาในการทดลองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที รวมระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองกลุ่มละ 12 คาบ

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สังกัดกรมสามัญศึกษา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 3 โรงเรียน มีนักเรียน จำนวน 310 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนตะคร้อพิทยา อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน ซึ่งได้มาจากวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน ซึ่งมี 2 แบบ คือ
 - 1.1 การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคปริศนาความคิด
 - 1.2 การจัดการเรียนการสอนแบบปกติ
2. ตัวแปรตามมี 2 ตัวแปร คือ
 - 2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา
 - 2.2 เจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการวิจัยครั้งนี้ มีข้อตกลง คือ เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเนื้อหาที่สามารถแบ่งเป็นหัวข้อย่อยได้ ซึ่งแต่ละหัวข้อย่อยเป็นอิสระต่อกันจึงไม่เป็นผลกระทบต่อการจัดลำดับชั้นการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคปริศนาความคิดแต่อย่างใด

ข้อจำกัดการวิจัย

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัยครั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

1. การที่ผู้วิจัยได้ทำการสอนเองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนไม่พร้อมกัน ทำให้ไม่สามารถควบคุมนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่อาจไปสอบถามกันเอง อันทำให้เกิดตัวแปรแทรกซ้อนได้
2. ช่วงเวลาที่ทำการทดลอง ใน 1 สัปดาห์ สอน 2 คาบ เวลาในการทดลองห่างกันหลายวัน การสอนอาจไม่ต่อเนื่องกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคปริศนาความคิด (Jigsaw) หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถละกัน ทุกกลุ่มจะได้รับมอบหมายให้ทำกิจกรรมเดียวกัน โดยผู้สอนแบ่งเนื้อหาของเรื่องที่จะศึกษาออกเป็นหัวข้อย่อยเท่ากับจำนวนสมาชิกแต่ละกลุ่ม และมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มค้นคว้าคนละหัวข้อ โดยผู้เรียนแต่ละคนจะเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องที่ตนได้รับมอบหมายจากกลุ่ม สมาชิกต่างกลุ่มที่ได้รับมอบหมายในหัวข้อเดียวกันจะร่วมกันศึกษา จากนั้นแต่ละคนจะกลับเข้ากลุ่มเดิมของตนเพื่ออธิบาย หัวข้อที่ตนศึกษาให้เพื่อนร่วมกลุ่มฟัง เพื่อให้เพื่อนทั้งกลุ่มได้รู้เนื้อหาครบทุกหัวข้อ เมื่อจบ บทเรียนผู้สอนจะทำการทดสอบความรู้และให้การเสริมแรง ซึ่งการจัดกิจกรรมดังกล่าวมีลำดับ ขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ขั้นเตรียมการสอน

- 1.1 ชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนที่สอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคปริศนาความคิด
- 1.2 แบ่งเนื้อหาที่จะเรียนออกเป็นหัวข้อย่อย ๆ เท่ากับจำนวนสมาชิกแต่ละกลุ่ม
- 1.3 จัดกลุ่มนักเรียนโดยให้มีความสามารถละกัน เรียกว่ากลุ่มประจำ (Home Group)

2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน โดยใช้รูปภาพ แผนที่ที่เกี่ยวข้องกับทวีปเอเชีย ผู้สอนเสนอแนะเนื้อหาแหล่งข้อมูล ขั้นตอนในการทำงาน และมอบหมายงานให้สมาชิกแต่ละคนศึกษา

หัวข้อที่ต่างกัน แล้วมอบหมายงานให้สมาชิกแต่ละคนศึกษาหัวข้อที่ต่างกัน

3. ขั้นกิจกรรมกลุ่ม

3.1 นักเรียนที่ศึกษาหัวข้อเดียวกันจากแต่ละกลุ่ม ทำงานร่วมกัน เรียกว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert group)

3.2 นักเรียนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเตรียมการในการสอนหัวข้อที่ได้รับมอบหมายและกลับกลุ่มประจำของตน แล้วผลัดกันทำกิจกรรมเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้เพื่อนสมาชิกกลุ่มประจำได้เรียนรู้จนครบทุกหัวข้อ และสรุปความคิดเป็นผังมโนทัศน์

4. ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ

4.1 สมาชิกกลุ่มประจำเสนอผังมโนทัศน์หน้าชั้นเรียน

4.2 ทดสอบเป็นรายบุคคล แล้วนำคะแนนของสมาชิกรวมกันสรุปเป็นคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มประจำ

5. ขั้นสรุปและประเมินผล ร่วมกันสรุปอธิบายเพิ่มเติม และให้การเสริมแรงโดยกำหนดว่ากลุ่มประจำใดได้คะแนนสูงสุดจะได้รับการชมเชย

การสอนแบบปกติ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนศึกษาใบความรู้และปฏิบัติตามใบงาน ซึ่งมีลำดับขั้นตอนในการสอน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นกิจกรรมการเรียนการสอน ขั้นสรุปบทเรียน ขั้นวัดและประเมินผล

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา หมายถึง ความรู้ความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งเกิดจากการเรียนรายวิชา ส 203 ทวีปของเรา เรื่อง ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ภูมิภาคเอเชียตะวันออก และภูมิภาคเอเชียใต้ โดยพิจารณาจากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

เจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา ในด้านการเห็นความสำคัญของวิชาสังคมศึกษา ความนิยมชมชอบในวิชาสังคมศึกษา ความสนใจในวิชาสังคมศึกษา และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แผนการสอนการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคปริศนาความคิด ในรายวิชา ส 203 ทวีปของเรา
2. เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคปริศนาความคิด
3. เป็นแนวทางสำหรับครูและผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษา ได้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทาง